

ПОГОДЖЕНО

на засіданні методичної комісії
викладачів загальноосвітньої
підготовки

від 03.09. 2018 року протокол № 01

Робоча навчальна програма з предмета «Всесвітня історія»

Розроблена на основі навчальної програми з всесвітньої історії 10-11 класів (рівень стандарту) загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407

№ з/п	Розділ програми	Кількість годин	З них-кільк. практичних робіт	З них –кільк тематичного контролю
1.	Передумови Першої світової війни. Війна та революції.	5	1	-
2.	Облаштування повоєнного світу.	3	1	1
3.	Провідні держави світу в міжвоєнний період.	8	1	1
4.	Держави Центрально-Східної Європи.	4	1	-
5.	Держави Азії та Латинської Америки.	6	1	1
6.	Передумови Другої світової війни.	3	1	-
7.	Друга світова війна.	6	1	1
8.	Повсякденне життя та культура в міжвоєнний період.	2	1	-
9.	Облаштування повоєнного світу.	2	-	-
10.	Держави Північної Америки та Західної Європи. Формування постіндустріального суспільства.	6	1	1
11.	Держави Центрально-Східної Європи: трансформаційні процеси.	5	1	-
12.	Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку.	8	1	1
13.	Міжнародні відносини.	5	1	-
14.	Повсякденне життя і культура.	4	1	-
15.	Узагальнення до курсу.	3	1	1

Всього годин	70	14	7
--------------	----	----	---

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчання історії спрямоване на реалізацію мети повної загальної середньої освіти, яка полягає в розвитку та соціалізації особистості учнів/учениць, формуванні в них національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Мета історичної освіти – сприяння формуванню в учнів/учениць національно-культурної ідентичності, патріотичного світогляду, активної соціальної та громадянської позиції, почуття власної гідності у результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії і культури світу в контексті історичного процесу.

Ця мета конкретизується в комплексі завдань, серед яких пріоритетними є:

– поглиблення інтересу до світової історії як сфери знань і навчального предмета, розвиток мисленнєвих здібностей та умінь, необхідних для розуміння сучасних викликів;

– набуття системних знань про факти, події, явища, тенденції в світі першої половини ХХ ст. з позицій: цінності життя людини, досвіду світового державотворення, утвердження єдності народів світу.

– розвиток історичного, критичного та творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу, проблеми, що стоять перед світом;

– сприяння формуванню політичної та правової культури, громадянської самосвідомості, пошани до історії народів світу.

Структура програми й організація навчання учнів/учениць. Програма складається з пояснювальної записки, структурованих за розділами очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів/учениць і змісту навчального матеріалу з всесвітньої історії ХХ - поч. ХХІ ст. як основи для досягнення цих результатів. Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учня/учениці зорієнтовані на формування предметних і ключових компетентностей і викладені через знання й уміння, які відповідають знаннєвому, смисловому й діяльнісному компонентам.

К-ть годин	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
5 год.	Розділ 1. Передумови Першої світової війни. Війна та революції	
	Знати: – <i>зміст понять</i> : Перша світова війна, геополітичні інтереси, система озброєного миру, позиційна війна, геноцид, репарація, контрибуція; – <i>хронологічні межі</i> Першої світової війни, дати революції в Російській імперії, вступу у війну США і виходу з війни Росії, приходу до влади більшовиків, революцій в Австрії, Німеччині, Комп'єнського перемир'я;	Початок “Великої війни». Стратегічні плани ворогуючих сторін. Фронти війни та характеристика основних воєнних кампаній. Міжнародні конфлікти в умовах війни. Людина на фронті й у тилу. Економічна та політична кризи в

	<p>– вплив економічних і політичних процесів на хід війни; війну – розпад багатонаціональних імперій;</p> <p>– наслідки вступу у війну США та виходу з війни Росії.</p> <p>Уміти:</p> <p>– встановити хронологічну послідовність і синхронність подій Першої світової війни, революційних подій у Європі;</p> <p>– визначити передумови Першої світової війни; революцій в Російській імперії та інших країнах Центрально-Східної Європи, причини і наслідки приходу до влади в Росії більшовиків;</p> <p>– визначити особливості повсякденного життя під час війни, статус жінки в суспільстві у період війни;</p> <p>– узагальнити основні політичні, економічні та світоглядні наслідки Першої світової війни та революцій у Росії та Німеччині.</p>	<p>Російській імперії та Австро-Угорщині. Російська революція 1917 р. Поразка Німеччини та її союзників. Розпад багатонаціональних імперій і утворення нових незалежних держав у Європі.</p>
	<p>Орієнтовні теми для практичних занять:</p> <p>– Перша світова: повсякденне життя в умовах фронту і тилу.</p> <p>– Світовідчуття європейця: наслідки Великої війни (на основі мемуарів і художніх творів).</p>	
	<p>Узагальнення.</p>	
<p>3 год.</p>	<p>Розділ 2. Облаштування повоєнного світу</p>	
	<p>Знати та розуміти:</p> <p>– зміст понять: система колективної безпеки, демілітаризована зона, санітарний кордон, репарація, контрибуція;</p> <p>– час роботи Паризької та Вашингтонської конференцій, укладення мирних договорів за підсумками Паризької конференції, підписання пакту Бріана-Келлога;</p> <p>– вплив “14 пунктів” В. Вілсона на встановлення повоєнного світового устрою;</p> <p>– статус українських земель відповідно до рішень Паризької мирної конференції;</p> <p>– суперечності Версальсько-Вашингтонської системи;</p> <p>цілі та організацію діяльності Ліги Націй;</p> <p>Уміти:</p> <p>– встановити хронологічну послідовність підписання угод, що стали основою Версальсько-Вашингтонської системи;</p> <p>– охарактеризувати (з використанням історичної карти) територіальні зміни, зафіксовані в текстах мирних договорів з Німеччиною та її союзниками;</p> <p>– дати оцінку рішенням Паризької та Вашингтонської конференцій з позицій інтересів “великих” і “малих” держав;</p> <p>– визначити джерела нестабільності в Європі</p>	<p>“14 пунктів” В. Вілсона. Паризька мирна конференція. Українське та російське питання на Паризькій конференції. Версальський договір. Створення Ліги Націй. Мирні договори з союзниками Німеччини. Вашингтонська конференція. Завершення формування Версальсько-Вашингтонської системи, її суперечності. Джерела нестабільності міждержавних відносин. Початок ревізії повоєнних угод. Пакт Бріана-Келлога.</p>
	<p>Тематичний контроль</p>	
<p>8 год.</p>	<p>Розділ 3. Провідні держави світу в міжвоєнний період</p>	

<p>Знати та розуміти: – <i>зміст понять</i>: проспериті, світова економічна криза, фондова біржа, державне регулювання економіки, тоталітаризм, фашизм, корпоративна держава, нацизм (націонал-соціалізм), комуністичний режим, авторитаризм, антисемітизм; – <i>хронологічні межі</i> доби “проспериті”, Великої депресії, “Нового курсу”, діяльності урядів Народного фронту у Франції, реформування Британської імперії, існування Веймарської республіки, нової економічної політики та спланованої модернізації в СРСР, приходу до влади фашистів в Італії, нацистів у Німеччині, утвердження комуністичного тоталітаризму (сталінізму) в СРСР; – <i>характер</i> економічного зростання у світі 1920-х рр.; – “Новий курс” Франкліна Рузвельта як вимушений <i>перехід</i> до державного регулювання ринкової економіки; – <i>цілі та методи</i> політики “великого стрибка” (спланованої модернізації) в СРСР; – <i>сутність протистояння</i> між тоталітарними режимами та демократичними рухами як визначальну особливість історичного процесу в міжвоєнний період; – <i>світоглядне наповнення</i> тоталітарних ідеологій, їхню <i>спрямованість</i> проти інтересів людини і засад людяності.</p> <p>Уміти: – <i>встановити хронологічну послідовність і синхронність</i> фактів, пов’язаних із економічною стабільністю та світовою кризою у провідних країнах міжвоєнного світу, боротьбою за збереження демократичного устрою і становленням тоталітарних режимів у СРСР, Італії та Німеччині; – <i>виявити</i> (з використанням історичної карти та інших джерел) зміни в геополітичній ситуації в Європі у зв’язку з утвердженням тоталітарних режимів; – <i>охарактеризувати</i> добу “проспериті” в США, реформування Британської імперії, діяльність Народного фронту у Франції, Веймарську республіку і нацистський режим у Німеччині, фашистський режим в Італії, нову економічну політику та політику “великого стрибка” в СРСР; – <i>встановити передумови, механізми та наслідки</i> утвердження тоталітарних режимів в Італії та Німеччині; – <i>висловлювати аргументовані судження</i> про політичну діяльність Едуарда Даладье, Адольфа Гітлера, Джеймса Рамсея Макдональда, Беніто Муссоліні, Франкліна Рузвельта, Йосифа Сталіна.</p>	<p>Сполучені Штати Америки. Зростання ролі США на міжнародній арені. Доба “проспериті”. Велика депресія. “Новий курс” Франкліна Рузвельта, його складові та основні наслідки. Велика Британія. Особливості розвитку Великої Британії в 1920–1930-ті рр. Спроби реформування Британської імперії. Дж. Р. Макдональд. Франція. Політичний та соціально-економічний розвиток Франції в 1920–1930-х рр. Народний фронт і його уряди. Едуард Даладье. Італія. Становище Італії після Першої світової війни. Корпоративна держава: ідея та реальність. Фашистський режим Беніто Муссоліні. Німеччина. Листопадова революція та становлення Веймарської республіки. Вплив світової економічної кризи в Німеччині на політичне життя країни. Прихід до влади нацистів. Нацистська расистська ідеологія та антисемітизм. Політична і соціально-економічна сутність нацизму. Радянський Союз. “Договірна федерація” радянських республік. Утворення СРСР. Нова економічна політика. Спланована модернізація. Особливості комуністичного тоталітарного режиму. Сталінізм. Виклики міжвоєнного часу. Європа поміж економічною стабільністю та світовою кризою. Запровадження державного регулювання соціально-економічних процесів. Європа перед вибором між демократією та авторитаризмом. Радикалізація політичного життя. Громадянська війна в Іспанії. Ідеологічне осмислення нових реалій суспільного життя: комунізм, соціал-реформізм, неолібералізм, інтегральний націоналізм, фашизм і нацизм.</p>
---	--

	<p>Орієнтовні теми практичних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Європа: політика економії та протекціонізму, впровадження державного контролю над економікою. – Тоталітарні режими: державний контроль над публічним життям і суспільною свідомістю. – Комуністичний тоталітаризм: світоглядне наповнення і спрямованість. <p>Орієнтовні назви навчальних проєктів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Геополітична ситуація в Європі у період між світовими війнами. <ul style="list-style-type: none"> – Суспільне життя міжвоєнної Європи та його осмислення у наукових працях і мистецьких творах. 	
4 год.	Розділ 4. Держави Центрально-Східної Європи	
	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>зміст понять</i>: санація, примусова асиміляція, сепаратистський рух, королівська диктатура; – <i>час</i> утворення нових держав у Центрально-Східній Європі, формування авторитарних режимів у регіоні, утворення Югославії; – <i>особливості</i> політики Польщі в Галичині та на Волині та причини наростання напруги між українцями та поляками в наслідок пацифікації, осадництва та колонізації; – <i>труднощі становлення</i> нових незалежних держав у Центрально-Східній Європі; – <i>особливості</i> авторитарних режимів у країнах Центрально-Східної Європи; – <i>перебіг</i> економічних, політичних і культурних процесів у країнах Центрально-Східної Європи в міжвоєнний період; <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>синхронізувати</i> процеси та події в країнах Центрально-Східної Європи; – <i>охарактеризувати</i> геополітичне становище Центрально-Східної Європи в міжвоєнний період; – <i>встановити</i> передумови становлення авторитаризму в країнах Центрально-Східної Європи; – <i>порівняти</i> розвиток країн регіону в міжвоєнний період; – <i>охарактеризувати історичних діячів</i>: Юзефа Пілсудського, Томаша Масарика. 	<p>Відновлення польської державності. Становлення Другої Речі Посполитої. Переворот 1926 р. Юзеф Пілсудський. Чехословацька республіка. Томаш Масарик. Угорська революція. Режим М. Горті. Румунія в міжвоєнні роки. Королівська диктатура. Режим Й. Антонеску. Болгарія в міжвоєнний період. Політична нестабільність держави. Встановлення королівської диктатури. Утворення Королівства сербів, хорватів і словенців. Проголошення Югославії. Становище національних меншин і міжнаціональні відносини у країнах регіону.</p>
	<p>Орієнтовні теми для практичних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Центрально-Східна Європа: вибір між демократією й авторитаризмом. – Міжнаціональні відносини у державах Центрально-Східної Європи. <p>Орієнтовна тема для навчального проєкту:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Українська еміграція в Центрально-Східній Європі: політична діяльність і культурне життя. 	
	Тематичний контроль	
6 год.	Розділ 5. Держави Азії та Латинської Америки	
	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>час</i> національних революцій в Китаї і Туреччині; – <i>зміст понять</i>: гандизм, етатизм, латифундія, хунта, сіонізм; 	<p>Японія. Мілітаризація економіки, державних інституцій та суспільної свідомості населення. Зовнішня</p>

	<p>– вплив суперечностей Версальсько-Вашингтонської системи на розвиток країн Азії й міжвоєнний період;</p> <p>Уміти:</p> <p>– синхронізувати події економічного та суспільного життя Японії, Китаю, Індії.</p> <p>– виявити (за допомогою карти) геополітичні інтереси Японії в міжвоєнний період;</p> <p>– визначити особливості модернізаційних процесів у країнах Азії, антиколоніального руху в Індії та національного руху в Китаї; характерні риси, причини та наслідки мілітаризації Японії;</p> <p>– проаналізувати економічне та суспільне життя населення в країнах Азії з позицій протистояння демократії та авторитаризму;</p> <p>– висловлювати аргументовані судження про громадсько-політичну діяльність Махатми Ганді, Чан Кайші, Кемалю Ататюрка.</p>	<p>експансіоністська політика.</p> <p>Китай. Національна революція та боротьба за владу між КПК і Гомінданом. Чан Кайші.</p> <p>Індія. Розгортання антиколоніальної боротьби. Махатма Ганді.</p> <p>Країни Передньої Азії. Розпад Османської імперії. Модернізація Туреччини та Ірану. Кемаль Ататюрк. Основні аспекти Близькосхідної проблеми.</p>
3 год.	Розділ 6. Передумови Другої світової війни	
	<p>Знати:</p> <p>– зміст понять: політика “умиротворення”, аншлюс, Судетська проблема, “Мюнхен”, “Вісь”;</p> <p>– час утворення “Вісі”, Мюнхенської угоди, англо-франко-радянських переговорів у Москві, дату укладення пакту Молотова-Ріббентропа;</p> <p>– причини кризи Версальсько-Вашингтонської системи;</p> <p>– сутність політики “умиротворення” та її роль у наближенні Другої світової війни;</p> <p>Уміти:</p> <p>– визначити (за допомогою історичної карти) вогнища війни на Далекому Сході, в Африці та Європі, сфери впливу Німеччини та СРСР за таємним протоколом до пакту Молотова-Ріббентропа;</p> <p>– визначити причини та наслідки політики “умиротворення”, радянсько-німецького зближення й укладення пакту Молотова-Ріббентропа;</p> <p>– оцінити політичну позицію та діяльність європейських лідерів в умовах назрівання війни.</p>	<p>Вісь “Берлін – Рим – Токіо”.</p> <p>Нарощення озброєнь.</p> <p>Політика “умиротворення” агресора. Задоволення територіальних претензій Німеччини: “аншлюс” Австрії та Мюнхенська угода.</p> <p>Антикомінтернівський пакт.</p> <p>Підтримка Радянським Союзом гітлерівського режиму в 1933 – на початку 1941 рр. Підготвчі заходи Сталіна до військового вторгнення в Європу.</p> <p>Англо-франко-радянські переговори в Москві. Радянсько-німецький пакт про ненапад (пакт Молотова-Ріббентропа) і таємні протоколи до нього.</p>
	<p>Орієнтовна тема для практичного заняття:</p> <p>– Міжнародні відносини в другій половині 1930-х рр. у світлі історичних джерел.</p> <p>– Імперська політика Радянського Союзу.</p>	
6 год.	Розділ 7. Друга світова війна	
	<p>Знати:</p> <p>– зміст понять: дивна війна, новий порядок, Рух Опору, Голокост, антигітлерівська коаліція, Другий фронт, “Велика трійка”, колабораціонізм;</p> <p>– хронологічні межі Другої світової війни та німецько-радянської війни, дати ключових битв/військових операцій Другої світової війни, Нюрнберзького і Токійського судових процесів, утворення ООН;</p> <p>– характер, періодизацію, головні події, політичні,</p>	<p>Причини, характер, періодизація Другої світової війни. Характеристика основних періодів війни.</p> <p>Основні театри воєнних дій.</p> <p>Дипломатія часів війни.</p> <p>Утворення антигітлерівської коаліції, її значення.</p> <p>Особливості окупаційного режиму і руху Опору.</p>

	<p>економічні та соціальні наслідки Другої світової війни; – <i>внесок</i> держав-членів антигітлерівської коаліції у досягнення перемоги над нацистською Німеччиною і її союзниками, створення ООН; – <i>особливості</i> окупаційного режиму та Руху Опору на окупованих територіях; Уміти: – <i>визначити</i>(за допомогою історичної карти) основні театри воєнних дій, місця основних битв, зміни державних кордонів у Європі, передбачені домовленостями у межах Великої трійки; – <i>охарактеризувати</i> течії в Русі Опору; – <i>визначити</i> передумови і наслідки Голокосту, виклики, перед якими опинилося людство в умовах Другої світової війни; – <i>обґрунтувати</i> власні судження щодо наслідків і уроків Другої світової війни; – <i>оцінити</i> роль провідних представників світової політичної та військової еліти (Франкліна Рузвельта, Вінстона Черчіля, Йосифа Сталіна, Дуайта Девіда Ейзенгауера та ін.) у ключових подіях Другої світової війни.</p>	<p>Людина під час війни. Голокост. Праведники народів світу. Капітуляція Німеччини та її союзників. Нюрнберзький і Токійський процеси над воєнними злочинцями. Політичні, економічні та соціальні наслідки Другої світової війни.</p>
	<p>Орієнтовна тема для практичного заняття: – Примусова праця у Третньому Райху. Трагедія ув'язнених у німецьких концтаборах та їх доля. Орієнтовні теми для навчальних проектів: – Праведники народів світу: подвиг в ім'я людяності. – Друга світова в об'єктиві кінокамери/на сторінках літературних творів.</p>	
	<p>Тематичний контроль</p>	
<p>2 год.</p>	<p>Розділ 8. ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ І КУЛЬТУРА</p>	
	<p>Знати: – <i>зміст понять</i>: науково-технічна революція (НТР), високі технології, неореалізм, функціоналізм, постмодернізм, соціальний реалізм, абстракціонізм, поп-арт; – <i>динаміку, напрямки і здобутки</i> НТР; – <i>діяльність видатних представників</i> науки, літератури, мистецтва і спорту другої половини ХХ – початку ХХІ ст; – <i>базові художні принципи</i> провідних мистецьких течій сучасності. Уміти: – <i>охарактеризувати</i> зміни у змісті та характері праці, соціальній структурі суспільства; – <i>визначити</i> вплив основних досягнень НТР на життя суспільства; сучасні тенденції в освіті, літературі, образотворчому мистецтві, архітектурі, музиці, театральному мистецтві, кінематографії й спорті; – <i>порівняти</i> зміст і характер праці, а також соціальну структуру модерного (індустріального) та постмодерного (інформаційного) суспільства; – <i>визначити і пояснити</i> різницю в умовах розвитку</p>	<p>Науково-технічно революція: наукові відкриття, нові галузі наук, високі технології, інтеграція науки і виробництва. Зміни у змісті та характері праці, соціальній структурі суспільства, якості життя людей країн світу. Розвиток систем соціального забезпечення. Становлення постіндустріального (інформаційного) суспільства. Культура “віртуальної реальності”. Освітні системи. Університети як автономні осередки науки й освіти. Розвиток літератури, образотворчого мистецтва, архітектури, музики, театру, кіно й спорту: домінуючі тенденції.</p>

	культури на теренах ЄС та в інших регіонах світу (на вибір); – <i>визначити</i> соціальні наслідки НТР.	
	Орієнтовні теми практичних занять: – Модерне (індустріальне) та постмодерне (інформаційне) суспільства: тяглість та зміни. Орієнтовні теми навчальних проектів: – Людина другої половини ХХ і початку ХХІ ст.: творець, митець, захисник. – Винаходи ХХ століття, які скоротили відстані та змінили світ. – Галерея сучасного мистецтва / Олімпійські ігри в сучасному світі (<i>на вибір учителя/вчительки або учня/учениці</i>). – Визначні пам'ятки сучасної архітектури (створення інтерактивної карти).	
	Тематичний контроль	
2 год.	Розділ 9. ОБЛАШТУВАННЯ ПОВОЄННОГО СВІТУ	
	Знати: – <i>зміст понять</i> : конфронтація, біполярний (двополюсний) світ, Холодна війна, соціалістичний табір, доктрина; – <i>час</i> створення ООН, МОП, МАГАТЕ, ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, Світового банку, ВООЗ; поділу Німеччини; утворення Північноатлантичного союзу (НАТО) і Варшавського блоку (ОВД); – <i>характерні риси</i> Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин; – <i>мету, принципи та механізми</i> діяльності ООН, спеціалізованих організацій під егідою ООН; – <i>вплив</i> “плану Маршалла” на відбудову повоєнної Європи і формування “двополюсного світу”; – <i>значення</i> “Загальної декларації прав людини” (1948 р.) і міжнародних пактів про права людини (1966 р.) як основи сучасного міжнародного права. Уміти: – <i>встановити</i> послідовність подій повоєнних часів, пов'язаних з утворенням “двополюсного світу”; – <i>використовувати карту</i> як джерело інформації про територіальні зміни в Європі за підсумками війни; – <i>встановити</i> причини і спрогнозувати можливі наслідки розв'язування Холодної війни.	Риси Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин. Організація Об'єднаних Націй (ООН). Спеціалізовані організації під егідою ООН. “Загальна декларація прав людини” (1948 р.) і міжнародні пакти про права людини (1966 р.). Радянська окупація Східної Європи. Початок Холодної війни. Меморандум Дж. Кеннана і промова В. Черчіля в Фултоні. Доктрина Г. Трумена і “План Маршалла”. Поділ Німеччини. НАТО та Організація Варшавського договору (ОВД): закріплення біполярності світу.
6 год.	Розділ 10. ДЕРЖАВИ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ ТА ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ: ФОРМУВАННЯ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА	
	Знати: – <i>зміст понять</i> : маккартизм, неоконсерватизм, рейганоміка, тетчеризм, неолібералізм, економічне диво, соціальне ринкове господарство, брексіт; – <i>час</i> рейганоміки та тетчеризму, падіння авторитарних режимів у Греції, Португалії та Іспанії, виступів афроамериканців за громадянські права у США; “червоного травня” у Франції; укладення Римських угод та Маастрихтського договору; – <i>основні тенденції</i> розвитку політичних систем країн Заходу у другій половині ХХ – на початку	Концепція постіндустріального (інформаційного) суспільства. Зміцнення демократії на Заході після Другої світової війни: розширення прав людини. Падіння авторитарних режимів у Південно-Західній Європі в 1970-х рр. Утвердження принципів громадянського суспільства. Тенденції повоєнного розвитку партійних систем.

	<p>XXI ст.;</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>причини</i> утвердження США як провідної держави “вільного світу”; – <i>значення</i> об’єднання Німеччини й утворення Європейського Союзу; – <i>внесок</i> української діаспори в науково-технічну революцію. <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>встановити послідовність і синхронність</i> подій, пов’язаних з утвердженням у Західній Європі ліберальної демократії та соціальної ринкової економіки; – <i>використовувати карту як джерело інформації</i> про процеси економічної інтеграції Західної Європи; – <i>охарактеризувати</i> шведську соціальну модель, процеси зміцнення демократії та формування соціального ринкового господарства на Заході в другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.; етнопонаціональні проблеми Заходу та <i>оцінити</i> шанси на їх розв’язання у найближчому майбутньому; – <i>визначити причини та наслідки</i> тривалого економічного зростання в ФРН та Італії; руху афроамериканців за громадянські права, боротьби за права конфесійних, мовних і сексуальних меншин у країнах Заходу; – <i>визначити</i> причини та ознаки кризових явищ в ЄС, <i>розробити стратегію</i> їх подолання; – <i>визначити</i> роль США та ЄС в сучасних міжнародних відносинах; – <i>висловити обґрунтоване судження</i> про політичну діяльність Конрада Аденауера, Сильвіо Берлусконі, Тоні Блера, Шарля де Голя, Джона Кеннеді, Ангели Меркель, Франсуа Міттерана, Барака Обами, Рональда Рейгана, Маргарет Тетчер, Дональда Трампа, П’єра Трюдо. 	<p>Рух афроамериканців США за громадянські права. Мартин Лютер Кінг.</p> <p>Молодіжні виступи кінця 1960-х рр. Рух хіпі. Прояви етнопонаціоналізму (проблеми Квебеку, Ольстеру, баскське питання). Боротьба за права конфесійних, мовних і сексуальних меншин.</p> <p>Транснаціональні корпорації. НТР і зростання ролі професійних фахівців і техніків.</p> <p>Перехід від виробництва товарів до виробництва послуг.</p> <p>Політика зменшення соціальної нерівності. “Німецьке економічне диво”. Рейганоміка.</p> <p>Тетчеризм. Соціальне ринкове господарство. Шведська соціальна модель.</p> <p>Об’єднання Німеччини. Від Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) до Європейського союзу (ЄС).</p> <p>Проблема брексіту.</p> <p>Роль США та ЄС у сучасних міжнародних відносинах.</p>
	<p>Орієнтовні теми для практичних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Процеси демократизації в країнах Західної Європи і Америки у другій половині ХХ – початку ХХІ ст.: причини, специфіка і наслідки. – Молодіжна контркультура: вплив на формування постіндустріального світу. <p>Орієнтовна тема для навчального проекту:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Українська діаспора в державах Північної Америки та Західної Європи. 	
	Тематичний контроль	
5 год.	Розділ 11. ДЕРЖАВИ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ: ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ	
	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>зміст понять</i>: Празька весна, оксамитова революція, перебудова, гласність, самоврядний соціалізм, соціалізм з людським обличчям, Солідарність, шокова терапія; – <i>час</i> Угорської революції, “Празької весни”, утворення РЕВ; перебудови в СРСР, “оксамитових революцій”, розпаду СРСР, Югославії та 	<p>Результати Другої світової війни для народів Центрально-Східної Європи.</p> <p>Сталінська модель соціалізму та її втілення в Польщі, Угорщині, Болгарії, Румунії, Чехословаччині. Особливості розвитку Югославії. Доля</p>

	<p>Чехословаччини; – вплив на розвиток регіону Центрально-Східної Європи політичних процесів в СРСР та Холодної війни; – особливості втілення сталінської моделі соціалізму в країнах Центрально-Східної Європи; Уміти: – визначити роль СРСР у формуванні соціально-економічної і політичної ситуації у країнах Центрально-Східної Європи у період сталінської диктатури та постсталінські часи; роль етнічних проблем у дестабілізації ситуації в колишній Югославії; – використовувати карту як джерело інформації про процес трансформації держав соціалістичного табору наприкінці 80-х років ХХ ст.; – встановити причини революції в Угорщині, Празької весни, розпаду СРСР і падіння комуністичних режимів у Східній Європі. – порівняти трансформаційні процеси в країнах Центрально-Східної Європи; – визначити роль країн Центрально-Східної Європи в сучасних міжнародних відносинах; – висловити аргументовані судження щодо діяльності Олександра Дубченка, Йосифа Броз Тито, Леха Валенси, Вацлава Гавела.</p>	<p>українців у країнах Центрально-Східної Європи. Операція “Вісла”. Спроба економічної інтеграції соціалістичного табору. Рада економічної взаємодопомоги (РЕВ). Криза комуністичних режимів країн Центрально-Східної Європи. Антикомуністичні виступи: Угорська революція 1956 р. і “Празька весна” 1968 р. Спроби модернізації суспільно-політичного устрою та радянська інтервенція в Чехословаччину. Завершення епохи Сталіна. “Хрущовська відлига”. Наростання системних кризових явищ у країнах регіону в 70–80-х рр. ХХ ст. Перебудова в СРСР. “Оксамитові революції” в країнах Східної Європи. Розпад Радянського Союзу, Югославії та Чехословаччини. Політичні, економічні, соціальні та національні трансформації. Країни Центрально-Східної Європи на початку ХХІ ст., їх роль у сучасних міжнародних відносинах. Політична, економічна та ідеологічна експансія Росії в регіоні.</p>
	<p>Орієнтовні теми для навчальних проєктів: – “Празька весна” 1968 року. – Роль лідерів у трансформаційних процесах у країнах Східної Європи на зламі 1980–1990-х рр. (на прикладі Вацлава Гавелла, Леха Валенси, інших).</p>	
	<p>Тематичний контроль</p>	
<p>8 год.</p>	<p>Розділ 12. ДЕРЖАВИ АЗІЇ, АФРИКИ ТА ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ: ВИБІР ШЛЯХІВ РОЗВИТКУ</p>	
	<p>Знати: – зміст понять: Рух неприєднання, Рік Африки, апартеїд, Арабська весна, ісламська революція, ісламський фундаменталізм, деколонізація; – час японського економічного дива, реалізації курсу “трьох червоних знамен” і культурної революції Мао Цзедуна, здобуття незалежності народами Індії, утворення Ізраїлю та Пакистану, ісламської революції в Ірані, початку “Арабської весни”, формування ІДІЛ, деколонізації Африки, ліквідації апартеїду, революції на Кубі; – причини й особливості “культурної революції” в Китаї, конфесійного протистояння в Південній</p>	<p>Японія. Повоєнне реформування держави. Хірохіто. Джерела та наслідки економічного піднесення. Внутрішньо- та зовнішньополітичні пріоритети. Китай. Проголошення КНР. Культ особи Мао Цзедуна. Великий стрибок, комуні, культурна революція. Трансформаційні процеси в Китаї на зламі ХХ–ХХІ ст. Ден Сяопін.</p>

	<p>Азії; Ісламської революції в Ірані, революції на Кубі; деколонізаційних процесів у світі; “японського економічного дива”, “чотирьох модернізацій” Ден Сяопіна, близькосхідної проблеми, “Арабської весни”, конфлікту в Сирії; – вплив конфлікту в Сирії та терористичної діяльності ІДІЛ на розвиток регіону і світу.</p> <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – встановити послідовність і синхронність подій, що відбулися в країнах Азії, Африки та Латинської Америки; – використовувати карту як джерело інформації про процес деколонізації Азії та Африки, геофактори, що сприяли формуванню тут військово-політичних союзів й економічних регіонів; – визначити можливі способи врегулювання близькосхідної проблеми; подолання наслідків апартеїду; особливості соціально-економічного та політичного розвитку країн Латинської Америки; – порівняти “японське економічне диво” з аналогічними явищами в Німеччині та Італії; основні тенденції розвитку країн Азії, Африки та Латинської Америки; – висловити аргументовані судження щодо діяльності Індіри Ганді, Фіделя Кастро, Нельсона Мандели, Джавахарлала Неру, Ден Сяопіна, Хірохіто, Мао Цзедуна. 	<p>Утворення Індійської республіки та Пакистану. Конфесійне протистояння в регіоні. ІНК. Індіра Ганді. Індія на зламі ХХ–ХХІ ст.</p> <p>Утворення Ізраїлю. Близькосхідна проблема та шляхи її врегулювання. Ісламська революція в Ірані. “Арабська весна”. Конфлікт у Сирії. Терористична діяльність. Ісламська держава Іраку і Леванту.</p> <p>Деколонізація Африки. Крах апартеїду. Країни регіону на зламі ХХ–ХХІ ст.</p> <p>Латинська Америка: особливості соціально-економічного та політичного розвитку країн регіону. Революція на Кубі. Фідель Кастро. Проблеми політичного та економічного життя латиноамериканських держав на зламі ХХ–ХХІ ст.</p>
	<p>Орієнтовна тема для написання есе:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Сучасні країни Азії: діалог західної та східної цивілізацій 	
	<p>Узагальнення</p>	
<p>5 год.</p>	<p>Розділ 13. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ</p>	
	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – зміст понять: Берлінська криза, Карибська криза, розрядка, нове політичне мислення, багатополарний світ, міжнародний тероризм; – час Холодної війни, Берлінської і Карибської кризи, війн у Кореї, В’єтнамі, Афганістані, проведення Гельсінської конференції; – причини, ознаки, динаміку та наслідки Холодної війни, міжнародного тероризму; політики розрядки, Гельсінської конференції. <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – використовувати карту як джерело інформації про події Холодної війни: Берлінську кризу, Карибську кризу, війну у Кореї та В’єтнамі, в Афганістані, сучасну геополітичну ситуацію у світі; – пояснити вплив Гельсінської конференції на міжнародні відносини на зламі ХХ–ХХІ ст.; – охарактеризувати Берлінську кризу, війну в Кореї, Карибську кризу, війни у В’єтнамі та Афганістані як прояви загострення міжнародних відносин в умовах Холодної війни; 	<p>Динаміка Холодної війни. Протистояння НАТО і ОВД. Прояви міжнародної напруженості (Берлінська криза, війна в Кореї, Карибська криза, війни у В’єтнамі й Афганістані).</p> <p>Період “розрядки” в міжнародній політиці. Гельсінська конференція 1975 р. Рецидиви Холодної війни на зламі ХХ–ХХІ ст.</p> <p>Від біполярного до багатополарного світу. Проблема міжнародного тероризму.</p> <p>Агресія Росії проти України в 2014 р. Російсько-українська війна.</p>

	<p>– <i>пояснити</i> процеси переходу від біполярності до багатопольярного світу; вплив “нового політичного мислення” та розпаду СРСР на міжнародні відносини кінця ХХ ст.</p>	
--	--	--